

ELŐFIZETÉS:
 jul.—sep. . . 1 frt. 50 kr.
 fél évre . . . 3 " " "
 A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztő-, anyagiak pedig a tulajdonosnak küldendők.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb. Nyilttér sora 12 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések VOLF JÓZSEF kereskedése, BITTERMANN NÁNDOR nyomdája és a szerkesztőnél fogadtatnak el.

Egyes szám ára **15** kr.

Megjelenik e lap minden **7., 14., 21.** és **28-án**

Egyes szám ára **15** kr.

Zombor, 1879. szept. 14.

Bióta az osztrák-magyar és a szerb kormány megbizottai között előzetes egyezmény jött létre a szerbiai vasutak és a budapest-belgrádi vonal kiépítése iránt, azóta a budapest-zimonyi vasút kérdésével mind sűrűbben kezd foglalkozni nemcsak a napi meg az időszaki sajtó, de az nem rég egy indítvány alakjában szőnyegre került Pestmegye tanácskozási termében is.

Nincs szándékom hosszasan fejtegetni, hogy e konvenció végleges megkötése által, mely a szerbiai vasutaknak három év alatt leendő kiépítését és a budapest-belgrádi vasúti csatlakozást biztosítaná, hazánk egy lépéssel közelebb jut azon kulturhistoriai feladat megoldásához, melylyel az már geographiai helyzeténél, de főleg mivelődési és közgazdasági viszonyainál fogva, a keleten bír. E sorok egyedüli célja: Bács-Bodrog megye, de különösen Zombor város közönségének becses figyelmét Földváry Mihálynak Pestmegye közgyűlésén tett és elfogadott azon indítványára fordítani, mely szerint Pestmegye »közönsége tegyen indokolt felterjesztést a kormányhoz és kérelmezze, hogy a budapest-zimonyi vasút a nemzet rég táplált óhajlásának megfelelőleg Szabadka irányában, állami költségen mielőbb kiépíttessék.«

A budapest-belgrádi vasúti összeköttetés eventualis keresztülvitelével az érdekek egész köre tolu a felszínre s ha mi bácsmegyeiek közgazdasági helyzetünk javításáról, ha jogos érdekeink megvédéséről lemondani nem akarunk, az érdektusában, mely e kérdés szinrehozatalának természetes emanatiója, nekünk is részt kell vennünk és Pestmegyéhez, melynek jól felfogott érdekei e tekintetben csaknem azonosak a mieinkkel, csatlakoznunk kell.

Pestmegye alispánja indítványának indokai között igen helyesen utal kedvezőtlen pénzügyi viszonyainkra. Számtalanszor elmondattott már, hogy zilált anyagi helyzetünknek, ha nem is egyedüli, de bizonyára legsúlyosabb oka az egyoldalú produkció, hogy azzal fel kell hagynunk, hogy productiv erőinket a közgazdaság más ágában is kell érvényesítenünk, ha a gazdasági válságból szabadulni, anyagi függetlenségünket megőrizni és nemzeti létünket biztosítani akarjuk. A legutóbbi évek rossz termése, Bismarck hg. protectionisticus vámpolitikája, Anglia farmereinek hangos panaszai, melyek a st. jamesi cabinetet előbb-utóbb gazdasági politikájának megváltoztatására bírhatják, de különösen azon körülmény, hogy nyers terményeinknek az európai piacokon nemcsak Oroszország, de Amerika, hol egyre újabb területek vétetnek mivelés alá, és Ausztrália termelői is veszélyes versenyt támasztanak, eléggé meggyőzhettek bennünket arról, hogy a még most is inkább extensiv gazdálkodásunk a mai viszonyoknak immár nem felel meg, hogy gazdálkodásunkban az intensiv rendszert kell meghonosítanunk, hogy mezőgazdaságunkat okszerűbbé, iparunkat pedig virágzóvá kell tennünk.

De a közgazdaságban a legszebb theoria, a legnagyobb igazság, ha annak realizálásához hiányzanak a megfelelő eszközök, egy fabatkát sem ér.

És mi a fönt mondott és gazdasági viszonyainkból deducált igazság realizálásához szükséges eszközöknek csakugyan híjával vagyunk. Mert az intensiv mezőgazdasághoz nagyobb tőke, az ipar fejlesztéséhez az iparcikkek állandó kelete vagyis piaca szükséges, mi pedig egyikkel sem bírunk. S ha az intensivebb mezőgazdaságra való áttérés, bár csak áldozatok árán, de

lehetséges volna is, miután nyersterményeink minőség tekintetében még mindig kiállják a versenyt a külföld hason termékeivel, de nem teremhetünk virágzó ipart, mert iparcikkeinknek állandó, biztos piacot nem szerezhünk. Hazánk ugyanis csak a mivelt nyugattal, melynek ipara messze túlszárnyalja a mienket, van közlekedési pályák által összeköttetésben és érintkezésben, a nyugaton pedig a mi iparcikkeink sehol sem találhatnak piacra, hol annak műipari termékeivel üdvös versenyre kelhetnének. Egyedül a kelet az, hol ipari termékeink biztos és hálás piacra találnának és hogy iparosaink a keleti piacokat eddig föl nem kereshették, annak oka abban rejlik, hogy azok a majdnem leküzdhetlen közlekedési akadályok miatt kevésbé voltak hozzáférhetők. S e közlekedési akadályokat a szerbiai vasutak és a budapest-belgrádi vonal kiépítése volna hivatva elhárítani.

A mondottak után nem szenved kétséget, hogy a budapest-belgrádi összeköttetés, bármiként vitessék is ez keresztül, az országnak javára lesz, de reánk bácsmegyeikre az csak úgy fog igazán kiszámíthatlan értékkel birni, ha nem, mint félni lehet, a kikinda-pancsovai, de a budapest-zimonyi vonal kiépítése által létesül. Hiszen csak egy tekintet kell vetnünk gazdasági, társadalmi és közlekedési viszonyainkra, hogy azonnal megértsük, miszerint e pálya kiépítése reánk nézve épen oly életkérdés, mint a minőnek azt Földváry alispán Pestmegye egy nagy termelő vidékére nézve fölállította.

Midőn tehát »a legközelebbi időben oly jelenségek merültek föl, melyek e pálya kiépítésének elejtését sejtetik,« teljesen indokoltnak találjuk Földváry indítványát és elvárjuk Bácsmegye, de kiváltképen Zombor város közönségétől is, hogy a kormányhoz hasonló kérelemmel járuljon, mint a minőt Pestmegye terjesztett föl, azon különbséggel s ezt hangsúlyozzuk, hogy a budapest-zimonyi vasut a Duna bal partján direct vonalban tehát Kalocsa, Baja, Zombor stb. irányában építtessék ki.

Scsitinszky Adolf.

A nőnevelésről.

(Folyt. és vége)

Mily nagy azoknak száma, a kik az elemi s polgári tanodák befejeztével, tehát épen akkor, midőn

lelki tehetségeik a kifejlődésnek csirájában tűnnek elő, vagy legfeljebb azoknak célirányos művelését még csak munkába kezdé venni a nevelés vagyis a művelődésre ugyan legfogékonyabb de egyszersmind legizgékonyabb, a tévedésnek, habozásnak, veszélynek legnagyobb mértékben kitett időkorban kénytelenek homlokuk verejtékével kenyerüket megkeresni, s a munkás élet egyéb fárasztó nemeit gyakorolni!

Hány szülő nem ruházhatja gyermekét kellőképp, nem küldheti iskolába, hányan jutnak zsöngé gyermekségükben árvaságra, akik néha igen fárasztó munkára kényszerítettvén boldogtalanoknak érzik magukat; mert önszemélyiségük ismeretének hiányában meg vannak fosztva egy szebb jövő reményétől, örökös munkára, rabszolgaságra látják magukat kárhóztatva.

Mily sokan vannak, kiket a gondviselés kora ifjúságokban kivett az élet zajos tengerére, melynek hullámai minden percben elborítással fenyegetik sajkáikat; kérdemmiépp fogják magukat keresztül küzdeni a veszélyeken, a sok Scylla és Charybdis közt a messze távolban zöldelő kikötőhöz jutni, ha nem merítenek erőt a psychológiából, mely nekik az emberi test s léleknek képességét a kitartásra tünteti elő. Miképp fognak főleg a nők az ezer alakban megjelenő esábokkózt megállhatni, ha nem lebeg szüntelen előttük jól felfogott rendeletésük, ha nem ijeszti őket az ösztön és szenvedélyek kitörésének a psychológiában talált iszonyú következményei!

De szükséges a psychologia tanítása azon okból is, mert tanainak ismerete nélkül a gyermek egyáltalában nem látja be az iskolába járásnak célját, idegenkedővé lesz a tanoda iránt. A gyermek ártatlan örömeiben boldognak érzi magát, lepke gyanánt röpked élvezeteinek rózsáin, a midőn egyszerre előrehaladt kora az iskola négy fala közé zárja be őt. A gyermek körültekint, maga előtt látja a tanító zord alakját, kinek láttára korlátlan szabadságában fékezve érzi magát. Miért állott be ezen változás — gondolja magában a gyermek s mivel saját lényéről s rendeltetéséről mit sem tud, okát eze változásnak nem adhatja, elkedvetlenkedik s utálni kezdi az iskolát, mely őt arany szabadságától megfosztá, s tart ezen idegenkedés mindaddig, míg a psychologia őt fel nem világosítja.

A nevelésnek célja az embert egészen képezni, hogy pedig az elemi és polgári tanodák rendeltetésöknek megfeleljenek, szükséges, miszerint a gyermeket az iskolába járásnak végcéljáról felvilágosítsák, mely nem másban áll miszerint oly állapotba helyeztessék, melyben rendeltetésének megfelelőhessen. Hogy tehát a gyermek helyesen érthesse az iskolába járás célját, szükségképp tudnia kell az ember rendeltetését s hogy erről helyes fogalma legyen, ismernie kell az embert minden tehetségevel együtt és a tehetségeket önmagokban, azaz szükséges a gyermeknek magát mint individuumot ismerni, annyival inkább, mert a nevelés célja szinte, hogy a növendék azzá legyen, a mivé lennie kell, a mely célt a nevelés úgy ér el, ha a nő-

vendék tehetségeit annyira képezte s oly irányt adott nekik, melynél fogva a gyermek a megkezdett nevelés munkáját, főleg erkölcsi tökélyesedését véve tekintetbe, önmaga saját erejéből folytathassa, szóval önképzés útján haladjon tovább. A lehető leggondosabb nevelés sem képes a gyermeket akár a tökéletességnek legmagasabb fokára emelni, akár pedig jövő bontások, tévedések és fogyatkozások ellen előre megmenteni és biztosítani. *Szükséges tehát, ha a nevelés céljának meg akar felelni, hogy a növendék lelépven tulajdonképeni nevelése pályájáról, önmagát tudja tovább nevelni, tökélyesíteni, minél fogva már az elemi s polgári iskolában költessék szívére a növendéknek az önképzés szükségessége, másrészt pedig annak módjával és eszközeivel is meg kell ismertetni, a mi csak úgy fog sikerülni, ha a pszichologia segítségével megismertetjük vele testének szervezetét, lelkének hármasszerét; elébe terjesztjük a szabályokat, melyek által mindkettő egészséges fejlődésnek indulhat és beteg állapota orvosolható.* Szükséges először a testi erőket megismertetni a növendékekkel, mint a melyek előbb indulnak fejlődésnek mint a lelkiek s azután a lelkieket.

Minden emberben a test és lélek épsége legtöbbet függ a lélek ismeretétől. Aki az emberi lelket kellőleg nem ismeri, annak soha helyes ismerete nem lehet a szabad akaratról és azért soha az emberi természetet méltán s igazán föl nem foghatja, de viszont époly kevésbé láthatja ő be a szabadság határait akár önmagában, akár másokban. Bizonytalanul hullámza-

nak érzelmei, politikai tekintetben az illető a két túlság határai közt fog mozogni s a kihágásoktól nem a belátás, hanem a küllő tartja őt vissza.

A nevelésnek nem lehet más célja, mint minő általában az embernek rendeltetése. S ha áll, hogy az embernek rendeltetése van, a minthogy a természetben fenálló rendszer célhozjutás elvénél fogva csakugyan van: úgy okvetlenül következik, hogy a gyermeket ezen rendeltetéssel menél hamarabb megismertessük. De hol ismeri meg jobban a gyermek ezen rendeltetését, mint a pszichológiában?! A pszichologia tanulása alkalmával helyezi magát ellentétbe a gyermek a lelketlen természettel és ezen ellentét következtében ismeri meg saját méltóságát, melybe őt értelmessége helyezi és ezen ellentétből meríti azon kötelességét, hogy mindennek előtt emberré kell lennie. A pszichológiából tanulja a gyermek, hogy az emberi méltóság mindenkiben egyenlő, tehát mindenkinek emberi jogait tiszteletben kell tartani és azok megsértésétől óvakodni, vagyis másodsorban polgárrá kell lennie a gyermeknek. Végre a pszichologia arra utalja a gyermeket, hogy midőn a jelenségek nyomozásában az ember eléri a határt, melyen túl az ész nem hatolhat, akkor az észnek erőt a hitben keressen vagyis hogy ismerjen el az embernél magasabb lényt.

Ilyen lévén a pszichologia haszna és jelentősége a nevelésben, nem ajánlható eléggé, hogy az a nőtanodákban előadassék.

Városv Tivadar.

T Á R S A.

AZ UZSORÁS LEÁNYA.

(Folytatás.)

Most már tudta, miért gyűlöli mindenki.

Könnyes szemekkel tette félre virágcsokrait s aztán felölté halaványkék selyem ruháját és elment a templomba, mint a többi leány.

Ott sem akarta észrevenni senki, ott is lenézte, megvetette mindenki; ujjal mutattak reá és gunyos megjegyzésekkel kísérték minden mozdulatát.

Senki sem kelt fel helyéről mikor ő jött. A kis város leányai illatos ruhákban és lesújtó tekintettel vonultak el mellette; mindegyiköknek jutott a padokban hely, csak ő neki nem. Egy kis sarokban vonult meg szegényke s aztán elővette kicsiny imakönyvét, — de nem tudott imádkozni. Szép szemei úgy megteltek könnyüekkel, hogy a betüket nem volt képes megkülönböztetni.

Egy nehéz sohaj tört elő kebeléből, egy fohász lebbent el ajkairól s szemeit ég felé emelve csaknem zokogva mondá el a profétának a zárdában annyiszor

hallott szavait: „Emlékezzél meg uram, mi történik rajtunk; tekints le és nézzed gyalázatunkat!”

E pillanatban a sekrestyés egy székkal közeledett feléje s azt e szavakkal: „Tarjáni Ferenc parancsára teszem” rendelkezésére bocsátotta.

Emmike a jobboldali padsorra tekintett és ott egy karesú, szőke ifjút pillantott meg. Az ifjú tiszteletteljesen hajtotta meg magát, Emmike hófehér arcát pedig oly szelid pir borította el, mint a minő a kagyló belsején ömlik el.

Lesütötte szemeit, de meg nem állhatta, hogy többször át ne pillantson s mindig elpirult valahányszor tekintete az ifjú ábrándos, nagy szemeivel találkozott. Szép homlokáról eltűnt a bánat sötét árnya s szívében egy édes érzelm foglalt helyet, mely több volt mint a hála érzete és égett a vágytól megismerni az ifjút, kinek szíve az uzsorás megvetett, kigúnyolt leányán megesett.

Az isteni tisztelet után Emmike félénken kelt föl ülőhelyéről; a viláért sem mert volna föltekinteni s fülig pirulva ment ki a templomból.

A főajtónál Tarjáni Feri várakozott reá; az uzsorás leányát ő kísérté haza.

Útközben aztán olyan mélyen nézett az ifjú ab-

Ada, 1879. szept. 10-én.

E lapok hasábjain is köztudomásra hozatott „Bács-Bodrog-méhészegylet VI. közgyűlése” nagy résztvevő közönség mellett aug. 28-án itt Adán megtartott. A gyűlés a helyi bizottság elnöke által megnyitvatván, s Turnovszky egyleti vezető úr által magyar- s német nyelven üdvözöltetvén, kitűnő beszéddel eszetelé az évenként tartatni szokott közgyűléseinek célját s a méhtenyésztés fontosságát, a méhészetet az egybegyűlt résztvevőknek figyelmébe melegen ajánlja. A közgyűlés ezen kitűnő szónoklatot zajos éljenzéssel tudomásul vette. A gyűlés elnökéül Jablonszky József jegyző úr Adáról választatott meg; jegyzőkül: Pfeifer János úr Ó-Kanizsáról, Wolf József tanító úr Adáról és Matits András tanár úr Ujvidékről. A bíráló bizottságba: Jakab József úr Bresztovácáról, Bugarszky Szvetozár úr Zentáról, Hermes Gergely úr Rudolfsnádról, Tőkely József és Katona János urak Adáról. A számvizsgáló bizottságba: Schatz Ignác és Schwerer Béla urak Filipováról. Egyleti pénztárnokul az eddigi helyettes Léh Pál úr választatott.

Ezek után szakkérdések tárgyalattak. Wolf J. a) „A méh fontossága a háztartásban.” Gyetvay B. úr b) „Mely bajok állhatnak be egy éven át a méhtelegen és hogyan lehet ezeknek elejét venni vagy orvosolni?” Ezen kitűnően sikerült előadások — melyeknek főbb pontjait Turnovszky egyleti vezető úr német nyelven ismételte és melyekre néhány tapintatos észrevételt is tett — a közgyűlés által viharos éljenzéssel tudomásul vétetvén, előadóknak fáradhatlan munkásságukért köszönet és elismerés szavaztatott.

c) Turnovszky Sándor úr gyakorlati előadása e tételről: „Mely anyag a legalkalmasabb olesó s mégis célszerű méhlokok előállítására és hogyan készíttetnek ezen lakok a legegyszerűbben?”

E szakkérdés gyakorlati előadhatása céljából a jelenlevő résztvevők a kiállítási helyiségbe vonultak, hol érkező gyakorlatilag megmutatá, miként készíttetnek az általa említett olesó és célszerű méhlokok — elkészítvén — a jelenlevők meleg érdeklődése mellett egy kettős Dzierzon méhlokot *gyékényből*. Ezen kaptárokat tartja ő legolesőbbaknak, melyeket mindenki önmaga készít. Érdekes előadást tartott továbbá a különféle méhészeti eszközök mikénti használatáról.

A közgyűlés előadó úrnak fáradhatlan, vonzó és tanulságos előadásaiért köszönetet mond s érdekes előadását zajos éljenzéssel tudomásul veszi.

Szóba jött ezután az 1880-iki VII. közgyűlés és méhészeti kiállítás helyének meghatározása. Erre elnök Jablonszky József úr előmutat egy táviratot, melyben Vojnics Jakabúr — a bács-bodrog megyei gazdasági egylet alelnöke — jelen közgyűlésünket üdvözi s felkéri, miszerint a jövő évi VII. közgyűlésünk a gazdasági kiállítással egyidejűleg s azzal kapcsolatban *Zomborban* tartassék meg.

A közgyűlés Vojnics Jakab úr — a bács-bodrog megyei gazdasági egyesület alelnökének — üdvözlét éljenzéssel tudomásul veszi, s szíves meghívását elfogadván, egyhangulag elhatározta, miszerint a jövő 1880. évi VII. közgyűlésünk a bács-bodrog megyei közgazdasági kiállítással egyidejűleg és azzal kapcsolatban *Zomborban* fog megtartatni.

Turnovszky egyleti vezető úr felkéri a bíráló bizottságot, felvett jkönyvének felolvasására. Katona János úr fölolvassa a következő jkönyvi kivonatot:

Kiüntetésben részesültek:

1. Két arany s díszokmánnyal jutalmaztatott Jakob József úr Bresztovácáról, az általa feltalált és sajátkezűleg készített *lapozható-vándorkaptár* és keretkészítő gépeért.

rándos kék szeméibe, hogy azokat többé soha, de soha el nem felejthette.

És e naptól kezdve nem volt Emmike szomorú; a templomban nem állt, a táncteremben nem ült mint azelőtt; társnői sem voltak többé oly feszesek hozzá s mindezt Ferinek köszönheté, a ki még a temetőbe is elkísérte, hogy bánatát megoszssa.

És itt a korán elhunyt anya sirjánál, egy terepélyes hársfa árnyában ejté ki először Feri a varázsteljes szót „szerelem” melyről Petőfi azt mondja, hogy, egy harmatseppnyi belőle édesebb, mint egy mézzé vált tenger. És Emmikének valóban az volt. Remegve nyujtá kezét az ifjúnak, szíve áradozott a boldogságtól s fejét kedvese keblére hajtva szenvedélylyel sutogá: „Szeretlek!” Ajkaik egy hosszú, forró csókban olvadtak össze.

A hársfa lombos ágai alatt illatos rephárek lengedeztek s a bokorban egy fülemüle zengett lágy, alató éneket. Boldogok voltak!

Az az ártatlan, szende lény, kinek gyermekkorá oly örömtelen tünt le, aki egész életén át csak gúny és megvetés tárgya volt mindenki előtt, most egyszerre oly boldogságot élvezett, melyről eddig még sejtelve sem volt. Feri egy új mennyországot tárt föl előtte, mely szebb volt mint az, melyről dajkája re-

gélt neki, de a melyről meg van írva a végzet könyvében, hogy mulandó és nem örök mint amaz.

De a mostoha sors, mely ónsúlylyal nehezedett reá s mely a gyermekálmak legszebbjétől fosztá meg őt s még remélni is alig engedé, nem türheté, hogy az anyátlan gyermek boldogságát sokáig élvezze.

Feri és Emmike szerelme nem maradhatott a kis város kíváncsi lakói előtt titok s így eljutott hire ama köszvényes öreg ember fülébe is.

Ez még nem lett volna oly nagy baj, ha Feri oly gazdag lett volna mint Fehérpataky Gáspár.

De Feri vagyontalan szülék gyermeke vala, kinek hivatalnoki fizetésén és szellemi tehetségein kívül egyebe nem volt. Ezzel pedig az öreg Zsarányi nem érte be és mikor meghallotta, hogy az ifjú szerelmes leányába és Emmike viszonozza érzelmeit egészen kikelte magából s vadul szitkozódva vánszorgott köszvényes lábain az ajtóig s az ott függő csengetyüzsínórt kétszer megrántotta. És Emmikének szólt.

— Lám, lám, — szólt a dühtől reszkető hangon — a szelid, szende kisasszony szerelmeteskedik! — Igen, egy koldusba szeret! És épen most mikor Fehérpatakyval oly fényes üzletkötés kínálkozik!

Türelmetlenül vetette magát a pamlagra s úgy

2. Egy drb arany odaitéltetett Turnovszky S. úrnak Filipováról, kiállított tiszta mézért.

3. Egy ezüst forint Dickmann Miklós úrnak Filipováról, csinosan elkészített méhpipákért.

Díszokmányt nyertek:

1. Wolf József és Gyetvay Béla urak Adáról kiállított mesterséges sejt-közfalak, méz és csinosan elkészített négyes kaptár és egyéb méhészeti eszközökért.

2. Turnovszky Sándor úr Filipováról sajátkezüleg készített gyékényoldalú, könnyen és olcsón előállítható méhkasok — de különösen a méz és *költőür egymástól elválasztásához* célszerűen összeállított és általa felfedezett *készleteért*.

3. Hermes G. úr Rudolfsnádról felül kezelhető fekvő kaptáráért.

4. Pramberger János úr Filipováról önforgató hat-keretes és csinosan kiállított mézszórá gépeért.

5. Schwerer Béla úr Filipováról mesterséges sejt-közfalak s egyéb méhészeti eszközökért.

6. Tókefi József úr Adáról tiszta viasz és mézért.

7. Katona János úr Adáról tiszta és szép mézeért.

8. Az adai belső méhészegylet kiállított méhészeti eszközökért.

Kleiner Adolf bukini pléb. úr egy évkönyv kiadását indítványozza, melybe ez évi közgyűlés s a ma előadott kitűnő dolgozatok fölvétnének s az egyleti tagok vagy bárki által is bizonyos előre meghatározandó díjért megszerezhető lenne.

A közgyűlés ezen indítványt helyeselve, ezt fogadta is venné, de miután ez mai napirenden kívül esett, elhatározatott, miszerint ezen indítvány a VII. közgy. tárgyai közé felvétessék.

Miután az igen tisztelt kiállítók s a helyi bizottság tagjai zajosan megéljeneztek, jelen közgyűlés az elnök által befejezettnek nyilvánított.

Nem hagyhatom még érintetlenül Karakásevits Simon moholyi jegyző úr ajándokát, általa természetett — 50—60 faj — 100 db dinnyéjét, melyet a nagy közönségnek felajánlt, melyet a helyi bizottság legmélyebb köszönettel elfogadott.

Wolf József.

CZIMNÉLKÜLI LEVELEK.

Utról-Utfélről.

Irta

Virter Károly.

Balaton-Füred 1879. augusztus 10.

(Folyt. és vége.)

Egyébként e ponton, a hegy lejtőjén mindenütt jelentkezik a viszhang, csak meg kell szólítani.

Mintegy 10, érces hangú gyerek kiabált torok szakadtából egyszerre, s a viszhang 15 szótagot is ki-vehetően ismételt.

„Hát honnét jön a viszhang?“ kérdém az egyik gyerektől.

„Nagyon messziről, ott a távol hegyekből“ — válaszolt ez — s nem akarta sehogysem elhinni, hogy a mintegy 400 lépésnyire fekvő templom faláról verődik az vissza.

Mig a gyerekek kiabálnak, verseiket meg is tanulhatjuk. Ezek egyike, mely így hangzik:

„Szép a tihanyi kilátás,

De nehéz a feljárás.

Ha járásod jobb volna,

Vendéged is több volna.“

nagy igazságot is foglal magában.

várta leányát, miközben szemei úgy forogtak, mint a prédára leső tigrisí.

De Emmike nem jött.

Ujra megrántotta a esengetyüzsínórt; de Emmike most sem jött.

Zsarányi örjögött mérgében; kinesszomjas lelkében ijesztő rémképek ütöttek tanyát s a gondolat, hogy leánya kedvesénél van, vagy hogy megszökött egy „koldussal“, dühét a tetőpontig fokozták s a mit már évek óta nem tett, mert nem tehetett, elvászorogott Emmike szobájáig.

A mitől félt s a mire csak rettegve mert gondolni — a szoba üres volt.

Mintha villám sujtotta volna, úgy állt egy darab ideig, aztán sirt, jajgatott, tombolt dühében, mint Shylock mikor leánya Jessica szökését megtudta. Hisz ha balsejtelve valósul, vége a fényes üzletnek!

Boris hallotta az éktelen jajgatást, fölkereste tehát urát, de csaknem sobálványnyá vált ámulatában mikor azt Emmike szobája előtt látta.

— Hol van Itányom? — recsegé a köszvényes uzsorás — felelj, hol van az a háládatlan teremtés, mert meghalsz?

— A temetőben — viszonzá mogorván a hü család. — Bizony nem érdemes ilyen kicsinységért oly

nagy lármát csapni, hogy az egész szomszédság összefusson. Ugy is oly rossz hirben állunk, hogy megérem, annak a szegény lánynak fejébe sül a pártá!

Az öreg Boris utolsó szavait már nem hallotta Zsarányi, mert e pillanatban vette észre, hogy Emmike asztalán egy felbontott levélke hever. — Mőhon kapott utána s mikor elolvasta, gunyosan felkacagott.

„Vasárnap megkérem kezét“ — ismétlé a levél tartalmát és sovány, sárga arca e szavaknál oly kifejezést öltött, melynél ármányosabb ábrázattal csak a pokoli Mephistó dicsekedhetik.

Ezzel becsapta az ajtót és karos székébe hanyatlott.

— Talán még sem szökött meg -- gondolá magában és sötét lelkében fölillant a remény sugára. — Oh a fényes üzletből semmi sem lenne, ha ígéretemet meg nem tartanám. — De Fehérpataky fia együgyű, ragyás és hozzá durva s leányomnak nem fog tetszeni.

Ez a körülmény még a lelketlen uzsorást is gondolkozóba ejtő és lidércnyomásként nehezedeék keblére; végre a lelkiismeret hangja is megszólalt benne. De ő csakhamar tultette magát e hivatlan vendégen, mert pillanatnyi habozás után, így határozott:

— Mindegy; — az adott szót meg kell tartani s Emmikének hozzá kell mennie. (Vége köv.)

Bizony rossz is ez a feljárás, a szirtes helyen alkalmas hely sincs, hol a sajka könnyedén kiköthetne, de különben — ezt hagyjuk az igazgatóságra.

Pár nap előtt egy társaság arról vitatkozott itt, valljon a viszhang férfi vagy nő?

A kérdés akként oldatott meg, hogy a viszhangnak okvetlen nőnek kell lenni, mert övé az utolsó szó.

Nem tudom, milyennek képzelte a viszhangot az egyszéri deák, kit atyja a szünidők alatt utazni küldött, s a ki Füreden is megfordult, de a tihanyi útra már nem telt a költségből.

„Voltál-e fiam Tihanyban?” kérdi az atya.

„Voltam apám!”

„Hallottad-e a viszhangot?”

„Hallottam.”

„Hát mit mondtál a viszhangnak?”

„Azt mondtam neki: Isten áldjon meg viszhang.”

„S hogyan felelt rá?”

„Hát, hát, — azt mondta: szerencsés utat kívánok az ifiúrnak.”

A tihanyi viszhanggal együtt jár az apátság s régi templomának megtekintése.

A mint a szekrestyés a szentély alatti boltozatok között vezetett s I. Endre királyunk sírját is megmutatta, s nagyobb bizonyosság okáért kulesával a sziklából vésett oszlopokat is megkongatta volna, nagybölesen azt a kibővítő magyarázatot adta, hogy abban az időben, t. i. midőn I. Endre király az apátságot alapította (tehát 1055-ben) s a mostani szentély alatti őstemplomot építtette, a protestánsok a katolikusokkal együtt jártak ide imádkozni.

Következett a hazamenetel.

Ott hol nehéz volt a felmenet, a lejövet sem volt valami könnyű.

A sajka ismét halad, halad hazafelé, de csakhamar útját állja egy nagy fekete felhő, mely egészen váratlanul bukkant elő a hegyek mögül. A felhővel szél is emelkedék, mit nyomban a Balaton háborgása is követ.

Az emberek megfeszített erővel terelik a sajkát a part felé, de abba erősen kapaszkodik a szélvész, mely a tihanyi szirt alatt mindig fokozott — s a növekedő hullámesapások erős ringatással tollják a sajkát ide-oda, úgy hogy ez nehezen ér partot.

Megered erre a zápor is, s szürke fátyolként takarja el a láthatárt.

A hatalmas zimankó nyakunkban van. Már cikáznak a villámok, megdördül az ég is, a férfiakn rémület, a nőkön pedig a kétségbeesés vesz erőt.

Menekvés nincs, a sziklapart magas, s az út az első fedélig is hosszú.

A hegyzápor egyre erősebb lett, jéggel is vegyül. Patakok képződnek a láb alatt a szirtes utakon, a menydörgés s villámlás pedig egyre sürűbben jelentkezik.

De a milyen hirtelen jött, oly hamar oszlik is a zivatar, könnyörületes emberek pedig hajlékot adnak megpihenni s száraz mezt a testre felölteni, de a szerencsés visszaérkezés csak másnap reggelén történhetett.

Ime hölgyeim! ezután a „Háborgó Balaton”-t majd érzéssel játszhatják a zongorán, miután voltak is már „tetején.”

12184. sz.

Bács-Bodrog megye alispánjától.

k. ig. 1879.

Meghívás.

Az ez évi III. évnegyedes közgyűlés f. hó 30-án és a szükséghez képest következő napokon, mindenkor reggeli 9 órakor fog megtartatni.

Mire t. e. uraságodat oly megjegyzéssel van szerencsém meghívni, hogy ezen közgyűlésen fognak a megye jövő évi költségvetése, a megyei palota kiépítése iránt teendő intézkedések és az árvaügyi szabályrendelet tárgyalatni. — Zomborban 1879. szept. hó 11-én.

Sándor Béla s. k.

alispán

Különféle.

Apatinban a f. hó 7-én rendezett Knézy ünnepély fényesen sikerült; Schmausz Endre képviselő úr határos beszédet tartott. A banquetten 80-an vettek részt.

Mult hó egyik napjának éjszakáján mint halljuk 2 óra felé ns. Czirfusz Ferenc tanfelügyelő úr lakásának erkély ajtaján belöttek. A golyó nagyobb revolver golyók egyike s a hozzáértők szerint puskából lövetett. Nem szálltunk eddig, mert vártuk rendőri intézkedés eredményét; miután azonban az késik, kérdezzük egész reverentiával: hogyan történhetik, hogy téjfel után lövöldözzenek más ember lakába? vagy szándékos esemény eredménye vagy véletlen eset játéka az mindegy, de első és főkötelessége, hogy városunk minden egyes békés családjának biztonsága megőriztessék. Baj ugyan nem történt ez alkalommal, de történhetett volna. S a mely golyó a vizit szobába lövetett, megtörténhetik, hogy jövő héten lakott szobába tör s életet veszélyeztet. Ki lesz a felelős?

A zombori színház-részvény-társaság alakuló közgyűlésén megválasztattak az igazgatóság tagjaivá: Athanackovits György, Barthal József, Bikár Simon, Gergurov Milán, Gromon Dezső, Kovácsfi Kálmán, Leovics Gedeon, Mihelics János, Millassevics János, Dr. Rátay József, Szemző Gyula, Dr. Sztojkovics Péter. A felügyelő bizottság tagjaivá: Falcione Gusztáv, Fernbach Antal, Heindlhofer Róbert, Koczkar Mihály, Konyovics Jusztin, Lalossevics Jakab, Dr. Maximovics Miklós, Sándor Béla, Szalay Károly (megyei számvevő), Szemző János, Vujevich Zakár, Vukisevics Péter. A műpártoló bizottság tagjaivá: Dr. Alföldy Gedeon, Czedler János, Grosschmid Gábor, Kozma László, Dr. Pavlovics Simon, Pribil Ernő, Radies György, Dr. Schuller Simon, Szemző István, Veszelinovics Péter, Stein Márk, Dr. Maximovics György. Pénztárnok: Hrabovszky József. Könyvelő: Csarsch Sándor.

Helyreigazítás. Lapunk mult számának tárcacikében a 268. lap első hasábjának 21-ik sorában „S ezt az bút” helyett „S ezt az ürt” olvasandó.

Szerkesztői üzenet.

P. J. Jogász urnak Helyben Cikke jövő számban meg rövidítve fog megjelenni

F. T. urnak Ada. A tanító gyűlést. elnöke Schmausz E. orsz. képviselő úr arról biztosított, hogy a gyűlés jegyzőkönyvét rendelkezésünkre fogja boesjtani.

Felelős szerkesztő: RADICS GYÖRGY.
Laptulajdonos s kiadó: Bittermann Nándor.

H I R D E T É S E K.

P á l y á z a t.

Az e szolgabírói járás területén rendszeresítendő közös csendbiztosítási állomásra ezennel pályázat nyittatik.

Ez állással évi 10,000 frtnyi készpénz fizetés van egybekötve; melyből az illető csendbiztos az előirt bizonyos számú csendbiztosítási legényeket eltartani és az egyes községekben, vagy a mezőn, szóval a titeli szolgabírói járás területén felmerülő kárt megtéríteni köteles.

Az illető kénytelen biztosíték fejében fizetésének 10%-jét betenni.

A kötendő szerződés közelebbi feltételei e szolgabírói hivatalnál az előirt hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pályázók kérvényeiket folyó évi szeptember hó 15-ig e szolgabírói hivatalnál benyújtatják. Titelben, 1879. évi augusztus hó 15.

A titeli szolgabíróóság.

Mezey Imre

szolg. segéd.

3-3.

3923. szám.

IV. 1879.

Birtok eladási hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyministerium f. évi július 31-én 43910. sz. a. kelt rendelete alapján ezennel közhírré tétetik, miszerint a zombori m. kir. jószágigazgatóság területén fekvő és törvényhozásilag örök eladásra engedélyezett kir. kincstári ingatlan birtokoknak felsőbb jóváhagyás fentartásával leendő eladása iránt az alább kitett napokon a nagy-beeskereki uradalmi ispánság iroda helyiségében nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyre 10% bánatpénzzel ellátott vállalkozók meghivatnak.

50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverési bizottságnál beadandók, a hol az árverési feltételek is betekintethetők.

1879. évi október 9-én és 10-én reggeli 9 órakor.

Tétel szám	Birtok megnevezése	Kikiáltási ár		Tétel szám	Birtok megnevezése	Kikiáltási ár	
		frt	kr			frt	kr
1	Ikytyféle nagybeeskereki házhely	300	—	16	Páncsova-titeli ur. tart. Alsó-Kovil V. öblötben fekvő rétföldek I.r. 180986 h. II. r. 1096134 h. és III. r. 325737 h. összesen	32050	—
2	Nagybeeskereki téglavető hely 20 hold	5000	—	17	Páncsova-titeli Alsó-kovili-zsablyai rév 72121 hold	1442	—
3	Német Pardányi 2 járatú szárazmalom	4000	—	18	Páncsova-titeli Alsó-kovili-zsablyai tanyasziget 202326 hold	4045	—
4	Szerb " 2 " " "	4000	—	19	Páncsova-titeli Alsó-kovili-mosorini kőnyasziget 181834 hold	3630	—
5	" " 1 " " "	4500	—	20	Páncsova-titeli-Elisenheimi 800 □ öl tiszti hely	40	—
6	Jánosföldi felső szárazmalom	4500	—	21	Páncsova-titeli Mali és Veliki Kulpin nevű 1544889 hold	92700	—
7	" alsó " " "	4000	—	22	Kovili pogonybéli 8 sziget jelesen Gorja Ada 13567 h.,	453	10
8	Ó-teleki szárazmalom 2 járatú	6075	—		Dolnia Ada 68377 h.	2315	12
9	Öregfalusi 1 járatú szárazmalom	3300	—		Ó-Zsablya 541363 h.	1861	2
10	Ujvári 2 " " "	9000	—		Vrányák 781556 h.	2679	39
11	Titeli uradalomhoz tartozó gardinováci 297868 hold	5962	—		Osztrova 115676 h.	3916	7
12	Titeli uradalomhoz tart. csurogi borany 270431 hold	5428	—		Mala Ada 27679 h.	930	47
13	Páncsova-titeli uradalomhoz tartozó marienföldi töltés köz 171811 hold	5206	—		Szredna Ada 241451 h.	845	4
14	Páncsova-titeli uradalomhoz tartozó gyurgyevai 800 □ öl tiszti hely	40	—		Cservendia 311557 h.	1084	79
15	Páncsova-titeli uradalomhoz tartozó Neudorf 30 hold pósta föld	3000	—				

Zombor 1879. évi augusztus 14-én.

3-1.

M. kir. jószágigazgatóság.

